



MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/2.4504 din 29.12 2017
La nr. 372 din 06 decembrie 2017

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului de lege pentru completarea art.140 al Codului Educației nr.152 din 17.07.2014.

Anexă: *Raportul de expertiză anticorupție – 2 file.*

Director adjunct

Vadim COJOCARU

Ex.: D. Stinga
Tel.: /022/ 257-420

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	<u>6</u>
"03" <u>01</u>	<u>2018</u>
Ora	_____



RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO17/4661 din 29.12.2017

la proiectul de lege pentru completarea art.140 al Codului educației nr.152 din 17 iulie 2014

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.780/2001 privind actele legislative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al inițiativei legislative este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-11 din Legea nr.780/2001 privind actele legislative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți*

*interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul expertizat și nota informativă la acesta, au fost plasate pentru consultare publică pe pagina oficială a Parlamentului Republicii Moldova, www.parlament.md, la data de 06.12.2017, cu respectarea termenului legal de 10 zile lucrătoare pentru ca părțile interesate să-și prezinte recomandările, obiecțiile și propunerile pe marginea acestuia.

Astfel, se constată, respectarea în mare parte, a rigorilor de transparență decizională stabilite prin art.8-12 din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Nota informativă nu stabilește un scop bine definit însă acesta poate fi dedus atât din textul acesteia cât și din norma formulată în proiect, care constă în interzicerea monitorizării procesului de învățământ.

Analizând normele elaborate se constată că prin proiect se propune completarea articolului 140 un cu alineat nou (3) care va avea următorul cuprins: *„Este interzisă monitorizarea audio/video a sălilor de clasă (studii, învățământ, instruire) aulelor unde se petrece nemijlocit procesului de învățământ, indiferent de etapa acestui proces, inclusiv locurile unde se susține examenul de bacalaureat"*.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul contravine interesului public care constă în asigurarea transparenței procesului de apreciere a cunoștințelor elevilor/studentilor. Prin renunț la supraveghearea video a examenelor de capacitate se va face un pas înapoi în lupta cu fenomenul corupției din domeniul educațional de instruire.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, proiectele de acte legislative sunt însoțite de *"nota informativă care include:*

- a) condițiile ce au impus elaborarea proiectului, inclusiv necesitatea armonizării actului legislativ cu reglementările legislației comunitare, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări;*
- b) principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, evidențierea elementelor noi, efectul social, economic și de altă natură al realizării lui;*
- c) referințele la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză."*

Autorul proiectului argumentează necesitatea modificării prevederilor Codului Educației prin hotărârea CEDO în cauza Antović și domnul Mirković c. Muntenegru, în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că supraveghearea video a sălilor universitare încalcă dreptul la viață privată.

Prin renunț la supravegherea video a examenelor de capacitate se va face un pas înapoi în lupta cu fenomenul corupției ceea ce va determina un regres al întregului proces de instruire.

Reamintim că, monitorizarea procesului de susținere a examenului de bacalaureat introdusă încă din 2011 a determinat conștientizarea importanței și seriozității acestui examen, au ridicat calitatea procesului de instruire precum și obținerea rezultatelor fidele tabloului existent în instruire.

Având în vedere că camerele video instalate în sălile de clasă, sunt active doar în timpul examenelor de bacalaureat, Hotărârea CEDO menționată supra nu este aplicabilă. Scopul supravegherii video este redus doar la combaterea fraudelor de orice fel din timpul examenului.

Astfel, argumentele invocate de autor în nota informativă nu justifică necesitatea promovării proiectului, nefiind întrunite condițiile și cerințele impuse la art.20 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.20 lit.d) al Legii nr.780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină "*d) fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură*".

Implementarea prevederilor proiectului nu necesită alocarea unor mijloace financiare suplimentare din cadrul bugetului de stat.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.19 al Legii nr.780/2001 privind actele legislative "*textul proiectului de act legislativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

c) se utilizează termeni adecvați [...] și de o largă circulație; [...]

e) terminologia utilizată în actul elaborat este constantă și uniformă ca și în celelalte acte legislative și în reglementările legislației comunitare; se va utiliza unul și același termen dacă este corect, iar folosirea lui repetată exclude confuzia; [...]

g) se evită folosirea [...] cuvintelor și expresiilor [...] neutilizabile și/sau cu sens ambiguu;

h) se evită tautologiile juridice; [...]"

Conținutul proiectului este expus în limbă simplă, clară și concisă, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

Prevederile proiectului nu generează conflicte de norme contradictorii cu alte acte legislative și normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu conține reglementări ce se referă în mod direct la activitatea entităților publice și a agenților publici.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost inițiat și elaborat de către un grup de deputați în Parlamentul Republicii Moldova cu respectarea în mare parte a transparenței decizionale și are drept scop interzicerea monitorizării audio/video a sălilor de clasă/aulelor unde se petrece nemijlocit procesul de învățământ, indiferent de etapa acestui proces, inclusiv locurile unde se susține examenul de bacalaureat.

Interesele promovate în proiect contravin interesului public, care constă în asigurarea transparenței procesului de apreciere a cunoștințelor elevilor/studentilor. Prin renunțarea la supravegherea video a examenelor de capacitate/bacalaureat se va face un pas înapoi în lupta cu fenomenul corupției din domeniul educațional. Nota informativă nu conține argumente suficiente pentru promovarea acestuia.

În cazul expertizei nu au fost identificați factori de risc și riscuri de corupție.

29.12.2017

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Dorina Stînga , Inspector

